

JUDr. Sylvia Tiryaki, PhD.

Bratislava International School of Liberal Arts, Bratislava, Slovak Republic

Faculty Member

e-mail: tiryaki@bisla.sk

ORCID ID: 0009-0008-8709-7269

Vplyv žien na efektívnosť mierových misií OSN

Impact of Women on the Effectiveness of UN Peacekeeping Missions

Abstrakt

Tento článok skúma účinnosť mierových misií OSN so zameraním na úlohu žien pri jej zvyšovaní. Začína skúmaním diskurzov o úlohe žien v mierových misiách OSN. Hoci prevláda názor, že ženy v mierových misiách zvyšujú celkovú účinnosť misií, v článku sa tvrdí, že mnohé argumenty sa opierajú o rodové stereotypy a príliš zjednodušujú význam žien v mierových misiách. Na základe najnovších údajov OSN a prehľadu literatúry o meraní efektívnosti mierových misií sa v článku uvádza dvojaký argument: Po prvé, napriek mnohým tvrdeniam, že ženy prispievajú k celkovej efektívnosti mierových misií, sa tento prínos v súčasnosti nedá objektívne zmerať. Po druhé, argumenty podporujúce efektívnosť žien založené najmä na rodových stereotypoch znehodnocujú ich mnohostranné úlohy ako rovnako schopných a vycvičených ozbrojených dôstojníkov. Okrem toho sa dokument zaoberá bežnými prekážkami, ktorým ženy v mierových misiách čelia, ako je diskriminácia, obmedzený prístup k vedeniu a nedostatočné uznanie ich prínosu. Zdôraznením týchto výziev dokument podčiarkuje potrebu odlišného chápania úloh žien v mierových misiách. Štúdia využíva účasť Slovenska v mierových misiách OSN ako príklad menšej krajiny, ktorá dosahuje mierny úspech pri plnení cieľov stanovených OSN.

Kľúčové slová: ženy, mierové misie, Organizácia Spojených Národov, rod, rovnosť.

Abstract

This paper explores the effectiveness of UN peacekeeping missions, focusing on the role of women in enhancing it. It begins by examining discourses on the role of women in UN peacekeeping. While the prevailing view is that female peacekeepers do increase the overall effectiveness of missions, this paper argues that many arguments rely on gender stereotypes, oversimplifying the importance of women in peacekeeping. Using the latest data from the United Nations and a literature review on measuring effectiveness of peacekeeping, the paper presents a twofold argument: First, despite numerous claims that women contribute to the overall effectiveness of peacekeeping missions, these contributions cannot be objectively measured at present. Second, arguments supporting women's effectiveness based mainly on gender stereotypes devalue their multifaceted roles as equally capable and trained armed officers. Additionally, the paper addresses common barriers faced by women in peacekeeping, such as discrimination, limited leadership access and insufficient recognition of their

contributions. By highlighting these challenges, the paper underscores the need for a more nuanced understanding of women's roles in peacekeeping. The study uses Slovakia's participation in UN peacekeeping missions as an example of a smaller country achieving moderate success in meeting the goals set by the United Nations.

Keywords: women, peacekeeping missions, United Nations, gender, equality.

Úvod

Už viac ako dve desaťročia existuje silný medzinárodný konsenzus o potrebe zvýšiť účasť žien v mierových misiách Organizácie Spojených národov (ďalej OSN). Za týmto účelom správa generálneho tajomníka o ženách, mieri a bezpečnosti z roku 2002 načrtla opatrenia, ktoré by sa mali prijať na podporu rodovej rovnosti v mierových misiách. Správa dospela k záveru, že „mnohí manažéri a profesionálni zamestnanci si stále nie sú istí relevantnými rodovými hľadiskami v oblastiach svojej práce a tým, ako môžu tieto hľadiská integrovať do rôznych oblastí udržiavania mieru“ (s. 7). Taktiež vyjadrila poľutovanie nad tým, že pokiaľ ide o ženy v mierových jednotkách, udržiavanie mieru je stále ďaleko od dosiahnutia akejkoľvek rodovej rovnováhy.¹ Jedným z najvýznamnejších krokov, ktoré boli podniknuté k dosiahnutiu tohto cieľa bolo zavedenie stratégie OSN pre rodovú rovnosť v roku 2017. Pozornosť OSN sa tak obrátila na riešenie „štrukturálnych prekážok, ktoré obmedzujú zmysluplnú účasť žien v uniformovaných aj civilných zložkách udržiavania mieru“.² Avšak viacerí tvorcovia politik prostredníctvom úsilia, ako je napríklad iniciatíva „Elsie Initiative for Women in Peace Operations“ a jej metodika merania príležitostí pre ženy v mierových misiách, ale aj odborníci z praxe a akademici všeobecne uznávajú, že tempo zmien je príliš pomalé.³

V roku 2018 Oddelenie OSN pre mierové misie zaviedlo nové pravidlo, podľa ktorého by nasadzujúca krajina mohla prísť o svoje miesto v misii, ak by ženy tvorili menej ako 15 % jej vojenských pozorovateľov a štábných dôstojníkov.⁴ Z rozhovorov a výskumu zameraného na ženy a mierové misie v regióne Združení národov juhovýchodnej Ázie (ASEAN), ktorý viedla Margaret Jenkins v spolupráci s Rozvojovým programom Organizácie Spojených národov Vietnam a Oddelením medzinárodnej spolupráce vietnamského ministerstva pre mierové misie vyplynulo, že tlak OSN na zvýšenie počtu žien v mierových misiách je ozaj citeľný. Úradníci Oddelenia pre mierové misie na všetkých úrovniach taktiež potvrdili, že pociťujú

¹ United Nations Security Council. *Report of the Secretary-General on Women, Peace and Security S/2002/1154* [online]. Dostupné na internete: <https://www.un.org/womenwatch/ods/S-2002-1154-E.pdf>

² United Nations Security Council. *Report of the Secretary-General on Women and Peace and Security S/2017/861* [online], s. 9. Dostupné na internete: https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2017_861.pdf

³ *Breaking Barriers: Women in Peacekeeping* [online], s. 7. Dostupné na internete: www.dfa.ie/media/dfa/ourrolepolicies/peaceandsecurity/21-016_WPS-Gender-Champions-Outcome-Documents_Final_Digital.pdf Breaking Barriers: Women in Peacekeeping, s. 7.

⁴ GHITTONI, Marta, LEHOUCK, Léa a Callum WATSON. *Elsie Initiative for Women in Peace Operations* [online], s. 6. Dostupné na internete: https://www.dcaf.ch/sites/default/files/publications/documents/Elsie_Baseline_Report_2018.pdf

značný tlak zo strany Generálneho tajomníka OSN a iných, aby plnili ciele v oblasti rodovej vyváženosti v rámci svojich vlastných divízií a v rámci mierových misií.⁵

Dôležitosť žien v mierových misiách

Hlavným ostentatívnym dôvodom pre zvýšenie počtu žien v mierových misiách je efektívnejšie udržiavanie mieru. Ženy v mierových silách zlepšujú celkovú efektívnosť mierových misií, majú lepší prístup k miestnym komunitám, pomáhajú pri presadzovaní ľudských práv a ochrane civilistov a podporujú ženy, aby sa stali významnou súčasťou mierových a politických procesov.⁶ Oficiálna webová stránka mierových misií OSN uvádza nasledovné argumenty podporujúce účasť žien v mierových misiách:

1. **Zlepšenie operatívnej výkonnosti:** Väčšia rozmanitosť ľudí a [ženská] zručnosť znamená lepšie rozhodovanie, plánovanie a výsledky.
2. **Jednoduchší prístup:** Príslušníčky vojenských jednotiek mierových síl majú ľahší prístup k civilnému obyvateľstvu, napríklad prostredníctvom rozhovorov a podpory obetí násillia. Takýto prístup umožní získanie dôležitých informácií, ktoré by inak boli ťažko dostupné.
3. **Reprezentácia komunit, ktorým slúžia:** Rôznorodosť mierových síl OSN umožňuje zapojenie všetkých členov komunit, ktoré spadajú pod ochranu mierových jednotiek.
4. **Budovanie dôvery a istoty:** Ženy sú dôležité pri budovaní dôvery s miestnymi komunitami a pomáhajú zlepšovať podporu miestnych žien, napríklad aj tým, že komunikujú so ženami v spoločnostiach, kde majú ženy zakázané hovoriť s mužmi.
5. **Pomáhajú predchádzať konfliktom a konfrontáciám:** Rôznorodosť v mierových misiách pomáha riešiť neprímerane negatívny vplyv konfliktov na život žien. Prináša nové perspektívy a riešenia tým, že účinne rieši potreby žien v konfliktných a postkonfliktných podmienkach, vrátane potrieb bývalých bojovníčok a detských vojakov počas procesu demobilizácie a reintegrácie do civilného života.
6. **Inšpirovanie a vytváranie vzorov:** Ženy v mierových silách slúžia ako silné mentorky a vzory pre ženy a dievčatá v postkonfliktnom prostredí v miestnej komunite. Sú príkladom pre zastávanie sa svojich práv a vykonávanie netradičných povolaní.⁷

Kathleen Jennings taktiež prezentuje niekoľko argumentov na podporu účasti žien v mierových misiách. Hlavným argumentom je operatívna efektívnosť spojená s ochranou, sexuálnym násillím, praktickými výhodami a inšpiráciou. Zo súhrnu týchto rôznych argumentov vyplýva, že prítomnosť žien v mierových silách prispieva k efektívnejšej mierovej misii vďaka vyššie uvedeným talentom, vlastnostiam alebo

⁵ JENKINS, Margaret. UNDP Vietnam a International Cooperation Division of the Vietnam Department of Peacekeeping Operations. *Women and Peacekeeping in ASEAN Countries* [online], s. 8. Dostupné na internete: www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/vn/Women-and-Peacekeeping-in-ASEAN_EN.pdf

⁶ United Nations. *Women in Peacekeeping*. *United Nations Peacekeeping* [online] [cit. 23.05.2024]. Dostupné na internete: <https://peacekeeping.un.org/en/women-peacekeeping>

⁷ United Nations. *Women in Peacekeeping*.

praktickým výhodám.⁸ Tieto argumenty sú s najväčšou pravdepodobnosťou motivované tradičnými rodovými úlohami a rolami plynúcimi z nich. Sú založené na predpoklade, že ženy ľahšie nadviažu vzťah s miestnymi ženami a deťmi. Zároveň sa predpokladá, že vyšší počet žien zníži riziko sexuálneho násillia a umožní empatickejší prístup k obetiam sexuálneho násillia. Takéto vymedzenie úloh vojačiek na aktivity, ktoré podporujú len civilné obyvateľstvo s dôrazom najmä na ženy a deti, by však obmedzilo ich prístup k rôznorodým skúsenostiam potrebným na dosiahnutie autority a pozícií moci vo vojenských inštitúciách.⁹ Samotná prítomnosť žien však nemusí nevyhnutne zmeniť vojenskú hierarchiu alebo militarizovanú kultúru v bezpečnostných inštitúciách.¹⁰

Ďalším z argumentov je relevantnosť dostupných dát vyplývajúcich z merania vplyvu žien na mierové misie. Jennings tvrdí: „V tomto relatívne ranom štádiu je väčšina z nich [dát] neoficiálna a ad hoc. Do veľkej miery sa zakladajú aj na hodnoteniach samotných príslušníčok mierových síl alebo na hodnoteniach ich mužských kolegov či veliacich dôstojníkov.“¹¹ Z informácií od samotných príslušníčok vojenských síl zjavne vyplýva, že ženy pristupujú k svojim povinnostiam inak ako muž a existuje viacero dôkazov podporujúcich argumenty týkajúce sa lepších vzťahov s miestnou komunitou a empatickejšieho prístupu žien. Hoci teda môže byť realitou, že ženy sú schopné nadviazať vzťahy s lokálnou komunitou lepšie ako muži, nie je to fakt, ktorý by sa dal objektívne merať a preniesť do dát potvrdzujúcich prínos žien pre efektivitu misie.

Kvantitatívne a typovo jasný vplyv a prínos žien vo vojenských jednotkách mierových misií nie je teda možné s presnosťou objektívne zhodnotiť. Údaje sa v súčasnosti systematicky neorganizujú, neanalyzujú a nezdediajú v rámci organizácií zodpovedných za nasadenie medzinárodných mierových operácií. V tejto súvislosti predstavuje nedávne zavedenie komplexného systému hodnotenia výkonnosti (CPAS) v mierových operáciách OSN pozitívny vývoj,¹² ktorý obsahuje aj dáta na podporu agendy Women, Peace and Security¹³ a tie by po komprehensívnej analýze relevantných rodovo-špecifických ukazovateľov potenciálne mohli slúžiť ako základ objektívneho systému na meranie efektivity mierových misií s ohľadom na rod. Tieto

⁸ JENNINGS, Kathleen M. *Women's Participation in UN Peacekeeping Operations: Agents of Change or Stranded Symbols?* [online], s. 2-4. Dostupné na internete: <https://www.files.ethz.ch/isn/137505/Women%E2%80%99s%20participation%20in%20UN%20peacekeeping.pdf>

⁹ GRAHAM, Shirley. A Gender Paradox: Discourses on Women in UN Peacekeeping. *Irish Studies in International Affairs* [online]. 2016, roč. 27, s. 196 [cit. 21.05.2024]. DOI: 10.3318/isia.2016.27.15

¹⁰ KARIM, Sabrina a Kyle BEARDSLEY. Female Peacekeepers and Gender Balancing: Token Gestures or Informed Policymaking? *International Interactions* [online]. 2013, roč. 39, č. 4, s. 466 [cit. 21.05.2024]. DOI: 10.1080/03050629.2013.805131

¹¹ JENNINGS, *Women's Participation in UN Peacekeeping Operations: Agents of Change or Stranded Symbols?* s. 5.

¹² DE CONING, Cedric. Are UN Peace Operations Effective? *IPI Global Observatory* [online] [cit. 21.05.2024]. Dostupné na internete: <https://theglobalobservatory.org/2019/11/are-un-peace-operations-effective/>

¹³ United Nations. *The Comprehensive Planning and Performance Assessment System (CPAS)* [online], s. 14. Dostupné na internete: https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/taking_stock_of_cpas_implementation.pdf

dáta však zatiaľ nie sú verejne dostupné. Napokon, aj keď existuje málo objektívnych a dostupných dát na podporu týchto tvrdení, za účelom zlepšenia a optimalizácie mierových operácií je žiaduce pokračovať v zhromažďovaní a analyzovaní dát o vplyve žien v mierových silách.

Cordula Dittmer a Maja Apelt ďalej poznamenávajú, že zjavne nastáva prevrátenie tradičného spojenia „ženy ako príroda“ a „muži ako kultúra“, keďže začlenenie žien sa teraz považuje za potrebné k zmierneniu údajne agresívnejšej povahy mužov.¹⁴ OSN tvrdí, že pacifikačná prítomnosť žien v mierových operáciách znižuje agresivitu a hypermaskulinitu, čo vyplýva aj z vyhlásenia Oddelenia OSN pre mierové operácie, v ktorom hovorí, že: „[p]rítomnosť žien zlepšuje prístup a podporu pre miestne ženy; robí mužských príslušníkov mierových síl reflexívnejšími a zodpovednejšími a rozširuje repertoár zručností a štýlov, ktoré sú v rámci misie k dispozícii, čo má často za následok zníženie konfliktov a konfrontácií“.¹⁵ Avšak podľa Jennings dáta potvrdzujúce argumenty týkajúce sa sexuálneho násillia sú stále nedostačujúce na vyvodenie konkrétnych záverov, a to predovšetkým argument, že prítomnosť žien má „civilizačný“ efekt na ich mužských kolegov, čím sa predchádza sexuálnemu násilliu na civilistkách.¹⁶ Okrem toho, že opäť nie je možné objektívne zmerať, do akej miery ženy v mierových jednotkách „kontrolujú“ tento aspekt povahy svojich kolegov, neexistuje žiaden logický argument prečo by to vôbec malo byť považované za zodpovednosť žien, ktoré sú vyslané na mierovú misiu za účelom udržiavať mier v konfliktovej oblasti ako tréňované vojačky.

Je však možné tvrdiť, že ženy v mierových silách môžu pozitívne ovplyvniť verejnú mienku. Podľa Laury Huber¹⁷ zvýšená podpora verejnosti pre udržiavanie mieru závisí tiež od vnímania legitimacy mierových misií, čo možno dosiahnuť zvýšením počtu žien v misiách. Zvýšenie účasti žien na mierových misiách môže teda zlepšiť vnímanie legitimacy a dôveryhodnosti týchto misií v očiach verejnosti, a to nielen v hostiteľských krajinách, ale aj v krajinách, ktoré poskytujú mierové jednotky. To naznačuje, že tvorcovia politik by mali podporovať väčšiu rodovú rozmanitosť v mierových silách, okrem iného aj z dôvodu posilnenia podpory verejnosti pre tieto misie.

Zvýšené nasadenie žien v mierových silách môže slúžiť ako významný nástroj na zmenu rodových noriem a na podporu práv žien. Keďže ženy tvoria iba malý podiel v mierových silách, viditeľnosť žien v stále nie úplne tradičných úlohách, ako sú vojenské jednotky mierových operácií, môže pôsobiť ako vzor pre iné ženy, čím sa zvyšuje ich sebavedomie a ambície aj v rôznych iných sférach života. Zriedkavosť výskytu žien v tejto oblasti, dokonca aj v krajinách s vyšším počtom žien v armáde, má za následok, že nasadenie v mierových silách sa niekedy považuje za prestížne

¹⁴ CARREIRAS, Helena. Gendered Culture in Peacekeeping Operations. *International Peacekeeping* [online]. 2010, roč. 17, č. 4, s. 480 [cit. 21.05.2024]. DOI: 10.1080/13533312.2010.516655

¹⁵ KARIM, BEARDSLEY, *Female Peacekeepers and Gender Balancing*, s. 473.

¹⁶ JENNINGS, *Women's participation in UN peacekeeping operations: agents of change or stranded symbols?* s. 5.

¹⁷ HUBER, Laura. *The Impact of Women Peacekeepers on Public Support for Peacekeeping in Troop-Contributing Countries* [online], s. 1. Dostupné na internete: https://www.ipinst.org/wp-content/uploads/2022/05/IPI-E-RPT-Impact_of_Women_Peacekeepersweb.pdf

a môže vojačkám poskytnúť lepšie možnosti výcviku, skúseností a príležitostí na povýšenie. Vo všeobecnosti, zvýšenie účasti žien v mierových operáciách môže zlepšiť efektívnosť a humanitárny prístup misií. Stereotypy o ženách ako menej násilných a viac altruistických môžu posilniť vnímanie mierových síl ako ochrancov a humanitárnych aktérov, čo môže viesť k väčšej akceptácii a spolupráci zo strany miestnych komunit.

Prekážky účasti žien na mierových misiách

Ženy musia prekonať mnohé prekážky a výzvy, aby sa mohli zúčastňovať na mierových misiách. Ženy sa počas svojej vojenskej kariéry stretávajú s podobnými stigmi a tabu bez ohľadu na svoju hodnotu, národnosť alebo pôvod. Tieto stigmy a tabu vytvárajú výzvy na individuálnej a komunitnej úrovni, v rámci národných obranných štruktúr žien a v rámci mierových misií OSN.¹⁸ Medzi najčastejšie prekážky plnohodnotnej a rovnocennej účasti žien patria predovšetkým problematické rodové normy a predsudky, sexuálne využívanie a zneužívanie, vylúčenie žien z určitých vojenských funkcií, rodová diskriminácia v možnostiach povýšenia, nedostatok podpory rodiny alebo komunity, neplatená opatrovateľská práca a malá skupina žien vhodných na nasadenie.¹⁹

V júli 2018 zverejnila iniciatíva Elsie východiskovú štúdiu, ktorá bola prvým pokusom o systematické zhromažďovanie, analýzu a kategorizáciu prekážok, ktorým vojačky čelia pri snahe o nasadenie v mierových misiách. Štúdia identifikovala štrnásť rôznych prekážok, a tie boli usporiadané do šiestich hlavných kategórií: rovnaká dostupnosť príležitostí, kritériá nasadenia, pracovné prostredie, rodinné obmedzenia, rovnaké zaobchádzanie počas nasadenia a možnosti kariérneho postupu.²⁰ Od zverejnenia východiskovej štúdie ďalší výskum spojil a tým zredukoval týchto štrnásť prekážok na desať: počet oprávnených osôb, výber na nasadenie, kritériá nasadenia, obmedzenia v domácnosti, vedenie zhora, neprimerané ubytovanie a vybavenie, negatívne skúsenosti, demotivácia na presun, stereotypné rodové roly a sociálne vylúčenie.²¹ Mnohé z týchto prekážok sa týkajú kultúrnych problémov, ktorým ženy čelia vo svojich domovských krajinách, a to ako v spoločnosti, tak aj v samotnej armáde. Štúdie ukazujú, že ak má krajina, ktorá nasadzuje vojenské jednotky, lepšie výsledky v oblasti rodovej rovnosti vo vlastnej armáde, je pravdepodobnejšie, že vyšle ženy do mierových síl. Inými slovami, keď sa krajina

¹⁸ VERMEIJ, Lotte. Addressing Taboos and Stigmas Military Women in UN Peace Operations Experience. *IPI Global Observatory* [online] [cit. 21. 05. 2024]. Dostupné na internete: <https://theglobalobservatory.org/2020/10/addressing-taboos-stigmas-military-women-un-peace-operations-experience/>

¹⁹ JENKINS, UNDP Vietnam, International Cooperation Division of the Vietnam Department of Peacekeeping Operations, *Women and Peacekeeping in ASEAN Countries*, s. 3.

²⁰ GHITTONI, LEHOUC, WATSON, *Elsie Initiative for Women in Peace Operations*, s. 47.

²¹ BRABANT (2019) citované v RUDBERG, Eric. The Importance of Meaningful Participation of Female Peacekeepers. *Women in International Security* [online] [cit. 21. 05. 2024]. Dostupné na internete: <https://wiisglobal.org/the-importance-of-meaningful-participation-of-female-peacekeepers/>

usiluje o rodovú rovnosť vo svojej vlastnej armáde, je pravdepodobnejšie, že vyšle ženy do mierovej misie, čím sa zlepší rodová rovnováha v uvedenej misii.²²

Špecifickú prekážku identifikovala Liora Sion. Na základe etnografického terénneho výskumu dvoch holandských mierových jednotiek v Bosne a Hercegovine a v Kosove tvrdí, že napriek tomu, že mierové misie sú novým vojenským modelom, reprodukovujú rovnaké tradičné myslenie orientované na boj. V prípadových štúdiách vnímajú príslušníci mierových jednotiek mierové misie ako ženské, a teda ako výzvu pre ich bojovú a mužskú identitu. V dôsledku toho vojaci muži odmietajú účasť žien a vnímajú ich ako ohrozenie prestíže misií. Hodnota misie na preukázanie mužnosti je spochybnená, ak „to dokáže aj žena“.²³

Závažnou prekážkou založenou na rodových stereotypoch je aj presvedčenie, že smrť príslušníčok mierových síl by mohla znížiť podporu mierových misií.²⁴ Potenciálne vystavenie nebezpečnej situácii, s ktorým vysielanie žien do konfliktových oblastí súvisí, môže mať negatívne politické následky.²⁵ Z toho dôvodu je pre nasadzujúce krajiny politicky menej riskantné vyslať mužov, čo sa v konečnom dôsledku odrazí v štatistikách výrazne nižšími číslami v kolónkach „ženy“.

Meranie efektivity mierových misií OSN

Aby bolo možné získať solídne vedecké poznatky o medzinárodných intervenciách a ich dôsledkoch a následne robiť správne politické rozhodnutia, je nevyhnutné zamerať sa aj na význam a kritériá úspechu a neúspechu v mierových operáciách. Hoci sa štúdiám mierových operácií venuje čoraz viac pozornosti, existuje jeden významný aspekt, ktorý je nedostatočne preskúmaný: ako posúdiť úspech alebo neúspech mierovej operácie. Hodnotiace štúdie často zdôrazňujú faktory úspechu ale opomínajú kritériá, ktoré sa používajú na posúdenie úspešnosti.²⁶ Množstvo správ zameriavajúcich sa na získané skúsenosti sú však výsledkom analýz prevažne z operácií, ktoré často končili neúspechom a nepracujú so žiadnou explicitnou definíciou úspechu. To následne znemožňuje presnú klasifikáciu operácií ako úspešných alebo neúspešných.²⁷

Je teda zrejmé, že kritériá na určenie úspechu alebo neúspechu sú nejasné. Okrem iného, organizačné limity OSN taktiež značne vplývajú na úspech mierových misií. Konkrétne, na rozdiel od suverénneho štátu, OSN nemôže v prípade potreby

²² KARIM, Sabrina. Gender and Peacekeeping. In: GENTRY, Caron E., SHEPHERD, Laura J. a Laura SJOBERG, eds. *Routledge Handbook of Gender and Security*. Oxon: Routledge, 2019, s. 342 [cit. 21.05.2024]

²³ SION, Liora. Peacekeeping and the Gender Regime: Dutch Female Peacekeepers in Bosnia and Kosovo. *Journal of Contemporary Ethnography* [online]. 2008, roč. 37, č. 5, s. 562 [cit. 21.05.2024]. DOI: 10.1177/0891241607309988

²⁴ HUBER, *The Impact of Women Peacekeepers on Public Support for Peacekeeping in Troop-Contributing Countries*, s. 1.

²⁵ KARIM, BEARDSLEY, *Female Peacekeepers and Gender Balancing*, s. 469.

²⁶ PETER, Mateja. *Measuring the Success of Peace Operations: Directions in Academic Literature* [online], s. 3. Dostupné na internete: <https://nupi.brage.unit.no/nupi-xmlui/handle/11250/2379865>

²⁷ BRATT, Duane. Assessing the Success of UN Peacekeeping Operations. *International Peacekeeping* [online]. 1996, roč. 3, s. 65 [cit. 21.05.2024]. DOI: 10.1080/13533319608413640

povolávať jednotky a zdroje, ale musí sa spoliehať na dobrovoľné poskytnutie týchto zdrojov suverénnymi členmi. Samozrejme, čím viac je OSN schopná vynaložiť na udržiavanie mieru a čím viac misí má silný mandát, tým väčší je účinok na zmiernenie konfliktov.²⁸

Pokračovanie mierovej operácie závisí od mnohých faktorov a na objektívne posúdenie účinnosti mierových misí na všetkých rôznych úrovniach je potrebná závislá premenná, ktorá obsahuje nielen prítomnosť konfliktu, ale využíva aj dostupné informácie o intenzite ozbrojeného konfliktu.²⁹ Čiže to, čo sťažuje meranie úspechu, je nie len nejednoznačnosť úspechu a neúspechu, ale zrejme aj časový rámec, v ktorom sa výsledky merajú.³⁰ Okrem toho je dôležité, aby sa pri posudzovaní úspešnosti a efektivity mierových misí rozlišovalo medzi základnými ukazovateľmi, za ktoré sú priamo zodpovedné mierové sily, a širšími cieľmi, ktoré odrážajú celkový pokrok v upevňovaní mieru a sú ovplyvnené výsledkami aj iných iniciatív. Taktiež by mal byť braný ohľad na rozdiely medzi krátkodobými, strednodobými a dlhodobými cieľmi.³¹

Pravdou zostáva, že ako vedci tak aj aktéri mierovej komunity intenzívne diskutujú o spôsobe, ako posudzovať efektivitu mierovej činnosti OSN. Na prvý pohľad najlogickejším spôsobom merania tejto efektivity je zhodnotiť, či každá misia úspešne plnila svoj špecifický mandát. Existujú však minimálne dva hlavné problémy spojené s objektívnym hodnotením splnenia mandátu. Po prvé, mandáty sú často nejasné. Ciele ustanovené v mandátoch, ako napríklad vytvorenie právneho štátu, zmiernenie alebo dobrá správa vecí verejných, sú v daných geopolitických kontextoch subjektívnymi pojmami s často odporúčiacimi si definíciami. Po druhé, mandáty pridelené Bezpečnostnou radou OSN mierovým operáciám sú často nereálne, a to až do takej miery, že vedúce tímy nemajú naozajstné očakávania, že misia tieto ciele dosiahne. Z tohoto dôvodu je nemožné objektívne hodnotiť efektivitu mierových misí len na základe úspešnosti naplnenia mandátu³² a aj preto niektorí odborníci argumentujú, že je potrebné zaviesť kvalitatívne kritériá a posudzovať prínos mierových operácií v kontexte vyšších hodnôt, ako je svetový mier, spravodlivosť a zmiernenie ľudského utrpenia.³³

²⁸ HEGRE, Håvard, HULTMAN, Lisa a Håvard Mogleiv NYGÅRD. Evaluating the Conflict-Reducing Effect of UN Peacekeeping Operations. *The Journal of Politics* [online]. 2019, roč. 81, č. 1, s. 216 [cit. 21.05.2024]. DOI: 10.1086/700203

²⁹ HEGRE, HULTMAN, NYGÅRD, *Evaluating the Conflict-Reducing Effect of UN Peacekeeping Operations*, s. 219.

³⁰ WEISS, Thomas G. The United Nations and Civil Wars at the Dawn of the Twenty-First Century. In: WEISS, Thomas G. ed. *The United Nations and Civil Wars*. Boulder, USA: Lynne Rienner Publishers, 1995, s. 197.

³¹ Department of Peacekeeping Operations and Department of Field Support. *A New Partnership Agenda: Charting a New Horizon for UN Peacekeeping* [online], s. 15. Dostupné na internete: https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/newhorizon_0.pdf

³² PETER, *Measuring the Success of Peace Operations: Directions in Academic Literature*, s. 8.

³³ PUSHKINA, Darya. A Recipe for Success? Ingredients of a Successful Peacekeeping Mission. *International Peacekeeping* [online]. 2006, roč. 13, č. 2, s. 133 [cit. 21. 05. 2024]. DOI: 10.1080/13533310500436508

Prvotné úsilie OSN o obnovenie mieru sa sústredilo na medzištátny konflikt o územia a boli to operácie s jasne definovanými cieľmi. S potrebou udržiavania mieru v občianskych vojnách sa však ciele stali komplexnejšími a náročnejšími. Najnovšie misie sa musia vysporiadať s násilným extrémizmom, čo vedie k obmedzeniam úspechu mierových operácií. V dôsledku toho existujú pochybnosti, nakoľko dnešné snahy o udržiavanie mieru prispievajú k skutočnému zachovaniu mieru, keď sa mierové sily často stávajú obeťami konfliktov, ktoré sa snažia riešiť.³⁴ Keďže ťažisko typov konfliktov sa presunulo z medzinárodných vojen na občianske, vnútroštátne konflikty a taktiež na boj proti násilnému extrémizmu, nadšenie krajín vystavovať svojich vojakov riziku pri udržiavaní mieru sa pomaly vytráca. Napríklad podľa Jetta krajiny s najschopnejšími armádami odmietajú poskytnúť významný počet vojakov, a tak sa udržiavanie mieru z veľkej časti presunulo na horšie vycvičených a vybavených vojakov z armád tretieho sveta.³⁵

V neposlednej miere na efektívnosť misií vplyvajú aj súčasné hybridné hrozby. Počas debaty Štvrtého výboru (Osobitný politický výbor a výbor pre dekolonizáciu) o efektívnosti mierových misií OSN, ktorá sa konala 3. novembra 2022 v New Yorku, Odd-Inge Kvalheim, reprezentat Nórska upriamil pozornosť na šírenie dezinformácií a nenávisťných prejavov v hosťovských krajinách, ako jedného z negatívnych dopadov na efektívnosť misií.³⁶ Taktiež to vyplýva aj zo správy pre organizáciu Training for Peace o vplyve a reakciách na nesprávne informácie, dezinformácie, škodlivé informácie a nenávisťné prejavy v digitálnej ére.³⁷

Ako už bolo spomenuté, napriek existencii argumentov, podľa ktorých prítomnosť žien na mierových misiách pozitívne prispieva k celkovej efektívnosti misií, v súčasnosti neexistujú objektívne ukazovatele na meranie efektivity misií ani jeden univerzálny spôsob merania. Taktiež je nutné poznamenať, že prevažná väčšina spôsobov merania efektivity je zameraná na činnosť OSN ako inštitúcie. Členovia mierových jednotiek ako individuálni ľudia nie sú rozhodujúcim faktorom a teda ani ich rod. Ak je teda skutočne cieľom zvýšiť efektívnosť misií a rod členov mierových jednotiek má byť jedným z ukazovateľov, je potrebné posudzovať ženy aj mužov podľa identických kritérií. V opačnom prípade by rod nemal byť považovaný za relevantný faktor a logicky by nemalo byť potrebné uvažovať osobitne o ženách a ich potenciále zvyšovať efektívnosť mierových misií.

Zarámčovanie kritérií merania efektivity a úspechu mierových misií

Medzi prvé a najčastejšie citované pokusy o poskytnutie komplexných a zovšeobecňujúcich kritérií pre meranie efektivity mierových misií patria publikácie Paula Diehl a Marjorie Brown. Diehl navrhol dve miery úspechu: obmedzenie

³⁴ JETT, Dennis. Why Peacekeeping Fails. In: *Middle East Policy* [online]. 2019, roč. 26, č. 1, s. 89 [cit. 21.05.2024]. DOI: 10.1111/mepo.12402

³⁵ JETT, Dennis. *Why Peacekeeping Fails*, s. 95.

³⁶ United Nations. Divergent Views Emerge on Effectiveness of Peace Missions as Fourth Committee Debate on Peacekeeping Continues. *United Nations: Meetings Coverage and Press Releases* [online] [cit. 21.05.2024]. Dostupné na internete: <https://press.un.org/en/2022/gaspd766.doc.htm>

³⁷ VERMEIJ, Lotte et al. *The Effectiveness of UN Peacekeeping Operations* [online] [cit. 21.05.2024]. Dostupné na internete: <https://trainingforpeace.org/publications/the-effectiveness-of-un-peacekeeping-operations/>

ozbrojeného konfliktu a vyriešenie hlavného konfliktu.³⁸ Marjorie Brown identifikovala tri kritériá na určenie úspechu: Bol mandát splnený, ako je uvedené v príslušnej rezolúcii Bezpečnostnej rady? Viedla operácia k vyriešeniu základných sporov konfliktu? Prispela prítomnosť operácie k udržaniu medzinárodného mieru a bezpečnosti znížením alebo odstránením konfliktu v oblasti operácie?³⁹

Efektivitu operácie tiež možno posudzovať štyrmi spôsobmi: plnenie mandátu, podpora riešenia konfliktu, zvládnutie konfliktu a obmedzenie počtu obetí. Každý z týchto ukazovateľov sa skúma s cieľom určiť jeho platnosť a relatívny význam.⁴⁰ Bratt taktiež skúmal faktory, ktoré ovplyvňujú úspešnosť mierových operácií v rámci vnútorných konfliktov. Tieto faktory zahŕňajú úlohu strán v konflikte, prítomnosť komplexných mierových dohôd, vplyv piatich stálych členov Bezpečnostnej rady OSN, vplyv Spojených štátov a regionálnych mocností, ako aj dodržiavanie troch tradičných zásad udržiavania mieru: súhlas, nestrannosť a obmedzené použitie sily.⁴¹

S ďalšími tromi spôsobmi, ktorými sa dá posudzovať efektivita mierových misií, prišiel Hegre a kolektív. Prvým je úspešná realizácia pôvodného zámeru udržiavania mieru, ktorý zároveň zostáva najviac skúmaným aspektom mierových misií – udržiavanie mieru v postkonfliktnej situácii. Druhým spôsobom, ktorým udržiavanie mieru prospieva k nastoleniu mieru, je umožnenie ukončenia bojov alebo zníženie intenzity násillia v prebiehajúcom konflikte. Tretím spôsobom je obmedzenie priestorového a časového šírenia konfliktu.⁴²

Darya Pushkina definovala úspech mierových operácií v širšom zmysle s ukazovateľmi obmedzenia násillia, zníženia ľudského utrpenia a zastavenia konfliktu. Vo svojej štúdií definovala kritériá hodnotenia účinnosti mierových misií OSN. Tieto kritériá boli: obmedzenie násilných konfliktov, zníženie ľudského utrpenia, zabránenie šíreniu konfliktov a podpora riešenia konfliktov.⁴³ Jair van der Lijn tvrdí, že mierová operácia pozitívne prispeje k trvalému mieru ak: 1) strany sú úprimné a ochotné spolupracovať pri vykonávaní operácie; 2) operácia je schopná poskytnúť stranám dostatočný pocit bezpečnosti; 3) operácia venuje dostatočnú pozornosť príčinám konfliktu do hĺbky aj do šírky; 4) operácia získava spoluprácu dôležitých vonkajších aktérov a strán; 5) operácia je nasadená včas a v správnom čase; 6) operáciu vykonáva kompetentný personál pod kompetentným vedením a s jasnými veliteľskými štruktúrami; 7) operácia je súčasťou dlhodobého prístupu; 8) „politické nástroje“

³⁸ PETER, *Measuring the Success of Peace Operations: Directions in Academic Literature*, s. 6.

³⁹ BRATT, *Assessing the Success of UN Peacekeeping Operations*, s. 65.

⁴⁰ BRATT, *Assessing the Success of UN Peacekeeping Operations*, s. 64.

⁴¹ BRATT, Duane. Explaining Peacekeeping Performance: The UN in Internal Conflicts. *International Peacekeeping* [online]. 1997, roč. 4, č. 3, s. 46 [cit. 22.05.2024]. DOI: 10.1080/13533319708413678

⁴² HEGRE, HULTMAN, NYGÅRD, *Evaluating the Conflict-Reducing Effect of UN Peacekeeping Operations*, s. 216-217.

⁴³ PUSHKINA, Darya. *Recipe for Success?*, s. 134-135.

uplatňované v operácii sú koordinované v rámci operácie, ako aj navonok; a 9) operácia poskytuje „vlastníctvo“.⁴⁴

Počet nasadených vojakov je tiež bezpochyby dôležitý. Hultman et al. poukazujú na to, že čím viac ozbrojeného personálu je nasadeného v misiách OSN, tým lepšie sa darí znižovať násilie medzi bojujúcimi stranami.⁴⁵ Ukázalo sa tiež, že silnejšie misie posilňujú spoluprácu strán konfliktu⁴⁶ a zvyšujú šancu na celkový úspech.⁴⁷ Okrem toho väčšie misie lepšie chránia civilistov počas konfliktu a po ňom.⁴⁸ Napriek tomu Doyle a Sambanis tvrdia, že počet mierových jednotiek je slabým prediktorom úspechu budovania mieru; počet „boots on the ground“ sa musí posudzovať vo vzťahu k mandátu misie.⁴⁹ Doyle a Sambanis taktiež zistili, že tradičné mierové misie, charakterizované neozbrojenými alebo ľahko ozbrojenými jednotkami s veľmi obmedzenými mandátmi, nemajú žiadny vplyv na trvanie mieru. Na druhej strane, viacrozmerné mierové misie „sú mimoriadne významné a pozitívne spojené“ s úspešným naplnením cieľov misie.⁵⁰ V neskoršej štúdii zistili, že viacrozmerné a donucovacie misie majú významný a podstatný pozitívny vplyv na úspech budovania mieru.⁵¹

Podľa štúdie vypracovanej v roku 2021 Robertom U. Nagelom, Kate Fin a Juliou Maenza z Georgetownského inštitútu pre ženy, mier a bezpečnosť zameranú na vplyv rodu na efektívnosť mierových misií OSN, ako muži tak aj ženy vyzdvihli význam uniformovaných žien pre interakciu s miestnymi ženami a dievčatami s cieľom budovať dôveru s komunitami. Ženy tiež zmenili vnímanie komunity o tom, aké práce by mali vykonávať muži a aké ženy. Často opakovaným argumentom účastníčkami štúdie bolo, že pri výkone práce žien nie je priestor na chyby, pretože individuálna práca sa odráža na všetkých ženách. Medzi účastníkmi štúdie bol konsenzus v tom, že

⁴⁴ VAN DER LIJN, Jair. Success and Failure of UN Peacekeeping Operations: UNMIS in Sudan. *Journal of International Peacekeeping* [online]. 2010, roč. 14, č. 1-2, s. 27 [cit. 22. 05. 2024]. DOI: 10.1163/187541110X12592205205612

⁴⁵ HULTMAN, Lisa, KATHMAN, Jacob a Megan SHANNON. Beyond Keeping Peace: United Nations Effectiveness in the Midst of Fighting. *The American Political Science Review* [online]. 2014, roč. 108, č. 4, s. 738 [cit. 22. 05. 2024]. Dostupné na internete: <https://www.jstor.org/stable/44154190>

⁴⁶ RUGGERI, Andrea, GIZELIS, Theodora-Ismene a Han DORUSSEN. Managing Mistrust: An Analysis of Cooperation with UN Peacekeeping in Africa. *Journal of Conflict Resolution* [online]. 2013, roč. 57, č. 3 [cit. 22. 05. 2024]. DOI: 10.1177/0022002712448906

⁴⁷ KREPS, Sarah E. Why Does Peacekeeping Succeed or Fail? Peacekeeping in the Democratic Republic of Congo and Sierra Leone. In: ANGSTROM, Jan a Isabelle DUYVESTYEN, eds. *Modern War and the Utility of Force* [online]. Routledge, 2010 [cit. 22. 05. 2024]. Dostupné na internete: <https://papers.ssrn.com/abstract=2116454>

⁴⁸ HULTMAN, Lisa, KATHMAN, Jacob a Megan SHANNON. United Nations Peacekeeping and Civilian Protection in Civil War. *American Journal of Political Science* [online]. 2013, roč. 57, č. 4 [cit. 22. 05. 2024]. DOI: 10.1111/ajps.12036

⁴⁹ HEGRE, HULTMAN, NYGÅRD, *Evaluating the Conflict-Reducing Effect of UN Peacekeeping Operations*, s. 218.

⁵⁰ DOYLE, Michael W. a Nicholas SAMBANIS. International Peacebuilding: A Theoretical and Quantitative Analysis. *The American Political Science Review* [online]. 2000, roč. 94, č. 4, s. 791 [cit. 22. 05. 2024]. DOI: 10.2307/2586208

⁵¹ HEGRE, HULTMAN, NYGÅRD, *Evaluating the Conflict-Reducing Effect of UN Peacekeeping Operations*, s. 217-218.

najdôležitejšie zručnosti pre operačnú efektívnosť sú komunikačné zručnosti a nie sú vo svojej podstate rodovo podmienené. Argument prezentujúci ženy ako efektívnejšie v plnení cieľov mierových síl sa však stretol s odporom medzi mužským personálom a vyvolal v nich pocit odporu a odňatia práva na vyjadrenie názoru.⁵²

Ženy v mierových misiách OSN – čísla a štatistiky

V období 1957–1989 slúžilo v mierových misiách OSN len 20 žien v uniforme.⁵³ V roku 1993 tvorili ženy 1 % nasadeného uniformovaného personálu, t. j. vojačiek a policajtiok.⁵⁴ Z toho dôvodu bola v roku 2009 spustená kampaň, ktorej cieľom bolo zvýšiť podiel vojačiek na 10 % a policajtiok na 20 % do roku 2014.⁵⁵ Podľa reportu z decembra 2014 však bolo z 12 442 nasadených policajtov len 9,5 % žien (1180) a z 89 849 príslušníkov vojenských jednotiek len 3,04 % žien (2732).⁵⁶ Na konferencii ministrov obrany OSN v roku 2016 sa členské štáty dohodli na globálnom ciele nasadiť do decembra 2017 15 % vojenských pozorovateľiek a dôstojníčok a 20 % policajtiok do roku 2020.⁵⁷ Tieto, rovnako ako všetky predchádzajúce ciele, neboli splnené.

Do decembra 2017 tvorili ženy 7,7 % vojenských pozorovateľov a štábných dôstojníkov. Z celkového počtu približne 95 000 príslušníkov mierových síl OSN v roku 2020 len 4,8 % vojenských kontingentov, 10,9 % vytvorených policajných jednotiek a 34 % justičného a nápravného personálu bolo žien. Napriek tomu, že OSN podporuje a presadzuje nasadenie žien do uniformovaných funkcií, zodpovednosť za nasadenie žien v polícii a armáde nesú členské štáty. Policajná divízia OSN sa globálne usiluje o nábor väčšieho počtu policajtiok do národných policajných služieb a do policajných operácií OSN na celom svete.⁵⁸ V roku 2022 bolo v mierových misiách nasadených celkovo 6808 žien, z toho 1 043 civilistiek a 5 765 v uniforme.⁵⁹ Podľa najaktuálnejších dostupných štatistík z februára 2024 bolo z 57 898 príslušníkov vojenských jednotiek 4 715 žien (8,14 %) a z 6 591 policajtov bolo žien 1 369 (20,8 %). K 29. februáru 2024 bolo teda nasadených 6084 žien v uniforme, čo predstavuje 9,4 % z celkového počtu (64 489) uniformovaných príslušníkov mierových síl.⁶⁰

V roku 2018 členské štáty OSN prijali Stratégiu rodovej rovnosti v uniformách na roky 2018 – 2028 (ďalej Stratégia), ktorá stanovila cieľ podielu žien v armáde na

⁵² NAGEL, Robert U., FIN, Kate a Julia MAENZA. *Gendered Impacts on Operational Effectiveness of UN Peace Operations* [online] [cit. 22.05.2024]. Dostupné na internete: <https://giwps.georgetown.edu/resource/gendered-impacts-on-operational-effectiveness-of-un-peace-operations/>

⁵³ United Nations. *Women in Peacekeeping: A Key to Peace* [online]. Dostupné na internete: https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/wipk_infographic_2022.pdf

⁵⁴ United Nations, *Women in Peacekeeping*.

⁵⁵ KARIM, BEARDSLEY, *Female Peacekeepers and Gender Balancing*, s. 466.

⁵⁶ United Nations. *Gender Statistics December 2014* [online]. Dostupné na internete: <https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/dec14.pdf>

⁵⁷ JENKINS, UNDP Vietnam a International Cooperation Division of the Vietnam Department of Peacekeeping Operations, *Women and Peacekeeping in ASEAN Countries*, s. 8.

⁵⁸ United Nations, *Women in Peacekeeping*.

⁵⁹ United Nations, *Women in Peacekeeping: A Key to Peace*.

⁶⁰ United Nations. *Gender Statistics February 2024* [online]. Dostupné na internete: https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/07_gender_statistics_71_february_2024.pdf

25 % do roku 2028.⁶¹ Cieľ zastúpenia žien vo vojenskom kontingente do roku 2028 bol stanovený na 15 %. S úmyslom dosiahnuť kvótu 25 % do roku 2028 zvyšovaním podielu o 1 % ročne, Stratégia špecifikuje ročné ciele a mesačné správy Oddelenia OSN pre mierové misie sledujú, či tieto boli splnené. Podľa niektorých analýz, tieto počty odrážajú základné charakteristiky nasadzujúcich krajín s tým, že nasadzovanie žien do mierových misií OSN pravdepodobne závisí od dostupnosti žien v jednotlivých národných armádach, ako aj od zhodnotenia možných rizík vyplývajúcich z vyslania žien na konkrétne mierové misie.⁶²

Tabuľka 1: Percentuálne zastúpenie žien v uniformách podľa Stratégie rodovej rovnosti v uniformách na roky 2018 – 2028*

Rok	Cieľ	Reálne % žien
2018	15 %	4,18 %
2019	16 %	5,26 %
2020	17 %	5,75 %
2021	18 %	6,43 %
2022	19 %	6,79 %
2023	20 %	9,25 %

* Štatistiky podľa správ Gender Statistics December 2018 až 2023⁶³

Tabuľka 2: Krajiny prispievajúce najvyšším počtom a dosahujúce ciele rodovej rovnosti stanovené v Stratégii rodovej rovnosti v uniformách – Vojenský experti OSN na misiách a dôstojníci

Krajina	Celkový počet vyslaných osôb	Ženy
Ghana	128	25,8 %
Rwanda	106	28,3 %
Egypt	74	25,7 %
Nigéria	58	25,9 %
Indonézia	55	21,8 %
Tanzánia	40	30 %
Guatemala	35	25,7 %
Malawi	33	36,4 %
Peru	29	37,9 %
Malajzia	29	24,1 %

*Women Peacekeepers: Gender Imbalance (March 2024)⁶⁴

⁶¹ Department of Peace Operations. *Uniformed Gender Parity Strategy 2018-2028* [online]. Dostupné na internete: <https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/uniformed-gender-parity-2018-2028.pdf>

⁶² KARIM, BEARDSLEY, *Female Peacekeepers and Gender Balancing*, s. 467-468.

⁶³ United Nations. Gender. *United Nations Peacekeeping* [online] [cit. 23.05.2024]. Dostupné na internete: <https://peacekeeping.un.org/en/gender>

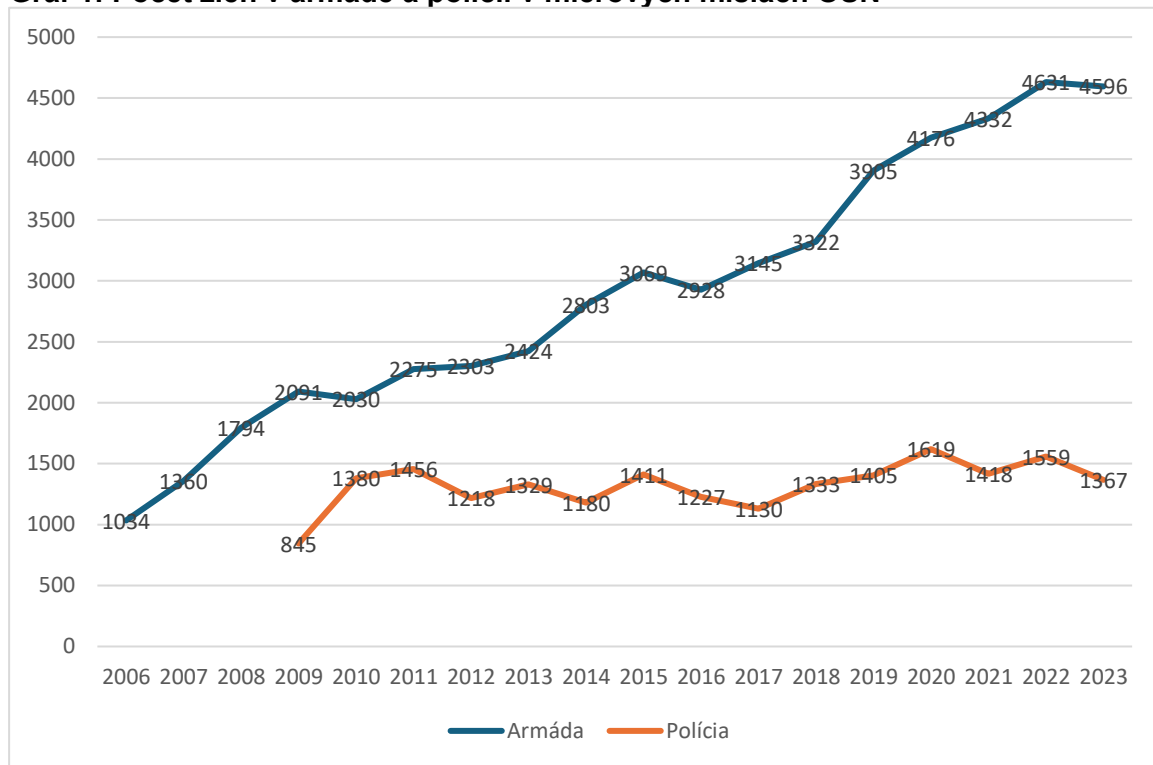
⁶⁴ United Nations Peacekeeping. *Women Peacekeepers: Gender Imbalance March 2024* [online] [cit. 14.05.2024]. Dostupné na internete: https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/07_gender_statistics_72_march_2024.pdf

Tabuľka 3: Krajiny prispievajúce najvyšším počtom a dosahujúce ciele rodovej rovnosti stanovené v Stratégii rodovej rovnosti v uniformách – vojenské jednotky

Krajina	Celkový počet vyslaných osôb	Ženy
Ghana	2194	15,3 %
Etiópia	1486	17,2 %
Južná Afrika	1106	20,3 %
Zambia	910	21,3 %
Mongolsko	854	11,8 %
Malawi	731	11,2 %
Uganda	625	12,3 %
Kambodža	597	18,9 %
Keňa	383	11,7 %
Srbsko	255	16,1 %

* Women Peacekeepers: Gender Imbalance (March 2024)⁶⁵

Graf 1: Počet žien v armáde a polícii v mierových misiách OSN*

* Štatistiky podľa správ Gender Statistics December 2006 až 2023⁶⁶

Ako z vyššie uvedených štatistík vyplýva, od roku 2006 počet žien v armáde konštantne narastá. Výnimkou sú roky 2010, 2015 a 2023, kedy počet žien v armáde mierne klesol v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Celkovo sa tak počet žien v armáde od roku 2006 (1 034) zvýšil do začiatku roku 2024 (4 596) o 344,5 %. Od predstavenia Stratégie v roku 2018 sa však celkový ročný cieľ nedarí dosiahnuť

⁶⁵ United Nations Peacekeeping, *Women Peacekeepers: Gender Imbalance March 2024*.

⁶⁶ United Nations, *Gender*.

približne o 11,5 % (Tabuľka 2). Na úrovni jednotlivých krajín sa podľa najaktuálnejších štatistík z marca 2024 podarilo dosiahnuť 21% nárast 58 krajinám, a to na pozíciách vojenskej experti OSN na misii a dôstojníci. Pri posudzovaní tejto štatistiky treba však zohľadniť celkový počet vyslaných osôb, a to predovšetkým v prípade krajín, ktoré vyslali menej ako 10 osôb. Pre ilustráciu Čierna Hora nasadila jednu ženu, čím sa dostali štatisticky na 100 % a Ghana, krajina s najvyšším počtom nasadených osôb na vyššie uvedené pozície, prekročila cieľ len o 4,8 %, ale z nasadených 128 osôb je 33 žien.

Čo sa týka vojenských jednotiek všeobecne, 17 krajinám sa podarilo dosiahnuť cieľ 11 %. Niektorým krajinám sa podarilo nasadiť aj podstatne vyššie percento žien vo vojenských jednotkách mierových síl. Z 13 krajín, ktoré nasadzujú viac ako 1 000 vojakov do mierových misií, to boli Južná Afrika, Ghana a Etiópia, ktoré výrazne prekročili cieľ 11 % nasadených žien. Z týchto troch krajín najviac príslušníkov vojenských jednotiek nasadila Ghana (2 194), z toho 335 (15,3 %) predstavovali ženy. Potom nasledovala Etiópia s 1 486 príslušníkmi vojenských jednotiek, z toho 256 (17,2 %) žien. Z 1 106 príslušníkov vojenských jednotiek z Južnej Afriky bolo 224 (20,3 %) žien.⁶⁷

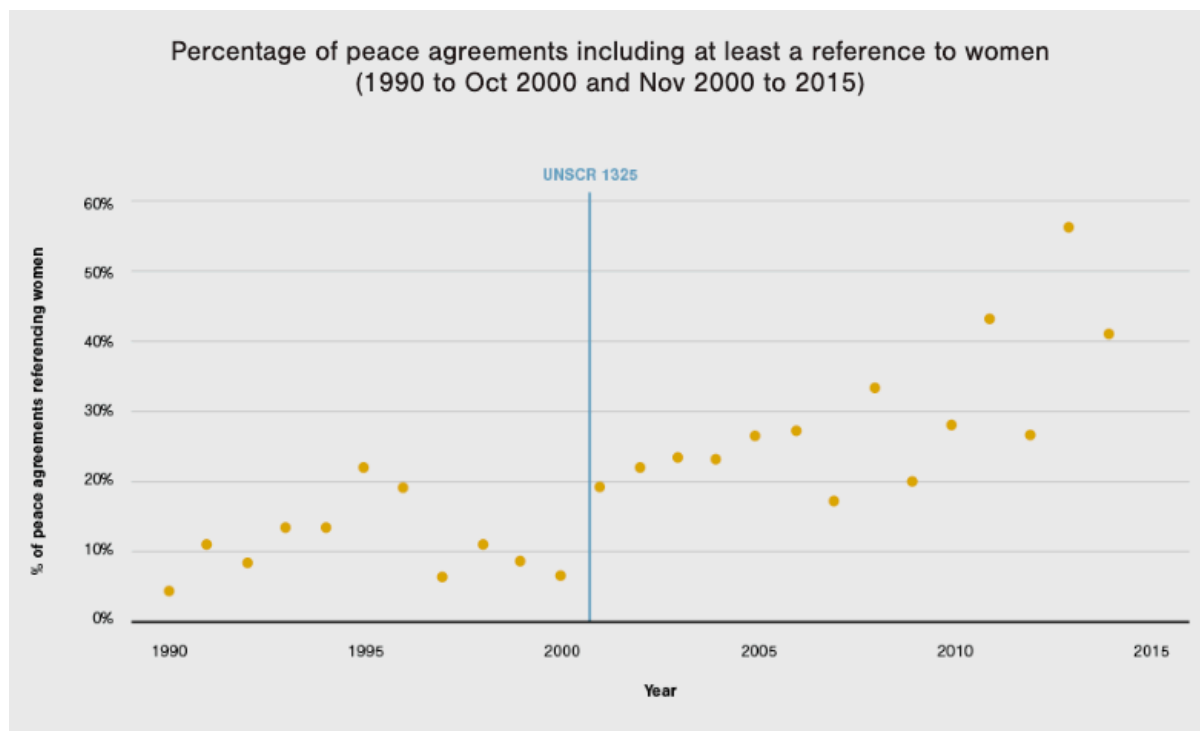
V marci 2024 boli na prvých troch miestach mierových misií OSN s najvyšším počtom ženských jednotiek misia OSN v Južnom Sudáne (UNMISS) s 1 173 vojačkami, multidimenzionálna integrovaná stabilizačná misia OSN v Stredoafrickej republike (MINUSCA) s 1 170 vojačkami, a stabilizačná misia OSN v Konžskej demokratickej republike (MONUSCO) s 971 vojačkami. Napriek týmto veľkým počtom, v pomere k podielu na celkových silách, tvorili ženské jednotky len 8,43 % v misii UNMISS; 8,28 % v misii MINUSCA, a 7,53 % v misii MONUSCO. Prvú trojicu misií s najvyšším podielom žien vo vojenských jednotkách tvoria Úrad OSN pre západnú Afriku a Sahel (UNOWAS) s 50 % (1 žena z 2 vojakov), overovacia misia OSN v Kolumbii (UNVMC) s 26,53 % (26 žien z 98 vojakov) a misia OSN pre referendum v Západnej Sahare (MINURSO) s 25,76 % (59 žien z 229 vojakov).⁶⁸ Podľa štatistík dostupných na oficiálnej stránke OSN od roku 2014 zastávali ženy vedúce pozície iba v troch misiách, a to v UNFICYP (2014–2016, 2019–2022), MINURSO (2019–2022), a UNDOF (2019–2022).⁶⁹

⁶⁷ United Nations Peacekeeping, *Women Peacekeepers: Gender Imbalance March 2024*.

⁶⁸ United Nations. Troop and Police Contributors. *United Nations Peacekeeping* [online] [cit. 23.05.2024]. Dostupné na internete: <https://peacekeeping.un.org/en/troop-and-police-contributors>

⁶⁹ United Nations. Peacekeeping Missions's Women Senior Leadership. *United Nations Peacekeeping* [online] [cit. 23.05.2024]. Dostupné na internete: <https://peacekeeping.un.org/en/peacekeeping-missionss-women-senior-leadership>

Graf 2: Percento mierových zmlúv s aspoň jedným odkazom na ženy pred a po prijatí rezolúcie 1325⁷⁰

Účasť žien v slovenských mierových misiách OSN

Od svojho vzniku v roku 1993, Slovenská republika prispieva aktívne do mierových misií OSN. Minimálne dve z hlavných priorít Slovenskej republiky stanovených Agendou 2030 pre udržateľný rozvoj — konkrétne podpora mieru a bezpečnosti vo svete a presadzovanie a ochrana ľudských práv — sa týkajú aj činnosti mierových misií OSN.⁷¹ Najaktívnejšie pôsobí ako súčasť misie UNFICYP na Cypre. Pri príležitosti 20. výročia účasti Slovenska na mierových misiách OSN námestník generálneho tajomníka pre mierové misie Jean-Pierre Lacroix povedal: „Počas dvoch desaťročí pôsobilo na Cypre viac ako 3800 slovenských príslušníkov mierových síl. Tento trvalý záväzok voči Cypru a mierovým silám OSN si Organizácia Spojených národov skutočne cení.“⁷²

V rámci UNFICYP je Slovenský kontingent zodpovedný za oblasť, ktorá pokrýva približne 110 kilometrov nárazníkovej zóny OSN. Okrem ochrany tejto oblasti pôsobia slovenskí vojaci aj v štábe UNFICYP. Slovenskí príslušníci mierových síl sú zaradení

⁷⁰ UN Women. Data. *Global Study on the Resolution 1325* [online] [cit. 21.05.2024]. Dostupné na internete: <https://wps.unwomen.org/data/>

⁷¹ Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky. United Nations. *Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky* [online] [cit. 23. 05. 2024]. Dostupné na internete: <https://mzv.sk/web/en/diplomac/slovakia-and-the-un>

⁷² United Nations. United Nations Thanks Slovakia for Its Contribution to Peacekeeping. *United Nations: Information Service Vienna* [online] [cit. 23.05.2024]. Dostupné na internete: <https://unis.unvienna.org/unis/en/pressrels/2021/unisinf573.html>

do inžinierskej jednotky ozbrojených síl, ktorá je kľúčovým prvkom misie. Slovenskí príslušníci mierových síl poskytujú aj pracovnú silu pre mobilnú zálohu síl.⁷³ Slovensko taktiež podporuje možné využitie moderných technologických riešení za účelom zlepšovania technických možností v misiách OSN a to konkrétne vo forme monitorovacích zariadení, ktoré by zvýšili technologické možnosti misie a zvýšili efektivitu plnenia úloh misie UNFICYP.⁷⁴ Okrem pôsobenia v UNFICYP Slovensko poskytuje expertov do misií OSN pre dohľad nad prímerím na Blízkom východe (UNTSO).⁷⁵

V roku 2021 bolo Slovensko 49. najväčším prispievateľom uniformovaného personálu do mierových misií, pričom v dvoch mierových misiách OSN slúžilo 246 príslušníkov armády a polície, vrátane 27 žien. V súčasnosti má Slovensko nasadených na misii 8 vojenských expertov a dôstojníkov, z čoho je 12,5 % žien, a 233 príslušníkov vojenských jednotiek, z toho 11,2 % žien. Okrem dvoch vojenských expertov OSN na misii vyslaných na misiu UNTSO sú všetky mierové jednotky vyslané Slovenskom na misii UNFICYP.⁷⁶

Tabuľka 4: Počet žien nasadených SR – vojenský pozorovatelia a štábní dôstojníci*

Rok	Cieľ	Počet nasadených žien	% žien z celkového počtu
2017	15 %	0	0 %
2018	15 %	2	18,2 %
2019	16 %	1	11,11 %
2020	17 %	0	0 %
2021	18 %	0	0 %
2022	19 %	2	25 %
2023	20 %	1	12,5 %

*Štatistiky zo správ Women Peacekeepers: Gender Imbalance December 2017 až 2023.⁷⁷

Tabuľka 5: Počet žien nasadených SR – vojenské jednotky*

Rok	Cieľ	Počet nasadených žien	% žien z celkového počtu
2019	5,25 %	25	10,68 %
2020	6,5 %	23	9,8 %
2021	8 %	26	11,1 %
2022	9 %	29	12,4 %
2023	10 %	23	9,9 %

* Štatistiky zo správ Women Peacekeepers: Gender Imbalance December 2019 až 2023.⁷⁸

⁷³ United Nations. Slovakia Marks 20 Years of Contribution to UNFICYP. *UNFICYP* [online] [cit. 23.05.2024]. Dostupné na internete: <https://unficy.org/slovakia-marks-20-years-contribution-unficy>

⁷⁴ NAĎ, Miroslav. *Statement by H.E. Jaroslav Nad', Minister of Defence of the Slovak Republic at 2021 UN Peacekeeping Ministerial* [online]. Dostupné na internete: https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/slovak_republic.pdf

⁷⁵ United Nations, *Gender*.

⁷⁶ United Nations, *Troop and Police Contributors*.

⁷⁷ United Nations, *Gender*.

⁷⁸ United Nations, *Gender*.

Čo sa týka plnenia cieľov zastúpenia žien v armáde mierových misí OSN, Slovensko od roku 2017 splnilo cieľ na pozíciách vojenských pozorovateľov a štábných dôstojníkov len dva krát, a to v roku 2018 a 2022, a takmer aj v roku 2023. Zároveň počas siedmich rokov od počiatku zverejňovania tejto štatistiky Slovensko tri roky nevyslalo žiadnu ženu na pozíciu vojenský pozorovateľ a štábný dôstojník, a to v roku 2017 a počas pandémie v rokoch 2020 a 2021. Naopak cieľ vyslaných žien do vojenských jednotiek Slovensko plní s výnimkou roku 2023 v priemere o 3 % navyše od roku 2019, kedy sa táto štatistika začala zverejňovať.

Záver

Mierové operácie OSN sú jedným z mála efektívnych nástrojov na redukciiu napätia a prevenciu eskalácie násillia v rôznych druhoch konfliktných zón. Avšak objektívne kritéria na meranie efektivity úspechu a neúspechu mierových misí OSN v súčasnosti oficiálne neexistujú. Úloha žien v misiách a to, ako prispievajú k ich efektívnemu chodu, je aj z tohto dôvodu ťažko merateľná. Napriek tomu, alebo práve preto, je nadmieru dôležité definovať a zarámcovať fungovanie žien v jednotkách mierových misí správne a bez utiekania sa k zaužívaným rodovým ideológiám.

Aktuálne štatistiky ukazujú, že hoci počet žien vo vojenských jednotkách nasadených v mierových misiách OSN každým rokom narastá, ciele nastavené v Stratégii rodovej rovnosti v uniformách na roky 2018-2028 nie sú splnené podľa očakávaní. V rozmere Slovenskej republiky situácia v podstate kopíruje svetový stav a trend.

Percentuálny výsledok je však len jedným z parametrov. Pokusy o nastolenie „rovnosti“ budú vždy zlyhávať, pokiaľ úloha žien bude výlučne definovaná tým, čo ich odlišuje od mužov, a pokiaľ ich povinnosti budú redukované na rolu *de facto* opatrovateľky, namiesto vojačky. Takáto argumentácia vyznieva na konci prvého kvartálu 21. storočia archaicky, ak nie priamo neprimerane. Ak balančný kapitál žien v mierových misiách – meraný ich „schopnosťou ovplyvniť mužov, aby sa správali civilizovanejšie“ – bude vydvihovaný nad ich profesijné schopnosti, výsledkom môže byť pri najlepšej vôli iba znehodnocovanie profesionality mužov ako vojakov. V rétorike medzinárodných organizácií – a už vôbec nie formátu ako OSN – by súvislosti s dosiahnutím rovnocennosti pohlaví a rodu ako takého podobné argumenty nemali figurovať.

Jedným z dôvodov nie úplne správneho zhodnocovania a vyhodnocovania pozície žien v mierových jednotkách OSN sa javí aj spôsob získavania východiskových štatistík, z ktorých neskôr hodnotenie vychádza. Z prístupných správ a štúdií vyplýva, že je potrebné nastaviť efektívnejšiu stratégiu získavania štatistík o vplyve žien na úspešnosť mierových misí a taktiež presnejšie štatistiky o sexuálnom násillí a zneužívaní v súvislosti s mierovými misiami v krajinách konfliktu. Dostupné dáta sú získané predovšetkým od samotných príslušníčok vojenských jednotiek a ich kolegov či nadriadených, čo predstavuje len jednu perspektívu. Je preto potrebné nájsť spôsob, ako získať čo najobjektívnejšie dáta, ktoré budú dopĺňať informácie od príslušníkov vojenských jednotiek a zároveň budú podložené faktami a nie argumentami založenými na binárnych rodových rozdieloch v úlohách žien a mužov v mierových misiách.

Literatúra

- BRATT, Duane. Assessing the Success of UN Peacekeeping Operations. *International Peacekeeping* [online]. 1996, roč. 3 [cit. 21.05.2024]. DOI: 10.1080/13533319608413640
- BRATT, Duane. Explaining Peacekeeping Performance: The UN in Internal Conflicts. *International Peacekeeping* [online]. 1997, roč. 4, č. 3, s. 45-70 [cit. 22.05.2024]. DOI: 10.1080/13533319708413678
- Breaking Barriers: Women in Peacekeeping* [online]. Dostupné na internete: www.dfa.ie/media/dfa/ourrolepolicies/peaceandsecurity/21-016_WPS-Gender-Champions-Outcome-Document_Final_Digital.pdf
- CARREIRAS, Helena. Gendered Culture in Peacekeeping Operations. *International Peacekeeping* [online]. 2010, roč. 17, č. 4, s. 471-485 [cit. 21.05.2024]. ISSN 1353-3312. DOI: 10.1080/13533312.2010.516655
- DE CONING, Cedric. Are UN Peace Operations Effective? *IPI Global Observatory* [online] [cit. 21.05.2024]. Dostupné na internete: <https://theglobalobservatory.org/2019/11/are-un-peace-operations-effective/>
- DEPARTMENT OF PEACE OPERATIONS. *Uniformed Gender Parity Strategy 2018-2028* [online]. Dostupné na internete: <https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/uniformed-gender-parity-2018-2028.pdf>
- DEPARTMENT OF PEACEKEEPING OPERATIONS AND DEPARTMENT OF FIELD SUPPORT. *A New Partnership Agenda: Charting a New Horizon for UN Peacekeeping* [online]. Dostupné na internete: https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/newhorizon_0.pdf
- DOYLE, Michael W.; SAMBANIS, Nicholas. International Peacebuilding: A Theoretical and Quantitative Analysis. *The American Political Science Review* [online]. 2000, roč. 94, č. 4, s. 779-801 [cit. 22.05.2024]. ISSN 0003-0554. DOI: 10.2307/2586208
- GHITTONI, Marta; LEHOUCQ, Léa; WATSON, Callum. *Elsie Initiative for Women in Peace Operations* [online]. Dostupné na internete: https://www.dcaf.ch/sites/default/files/publications/documents/Elsie_Baseline_Report_2018.pdf
- GRAHAM, Shirley. A Gender Paradox: Discourses on Women in UN Peacekeeping. *Irish Studies in International Affairs* [online]. 2016, roč. 27, s. 165-187 [cit. 21.05.2024]. ISSN 0332-1460. DOI: 10.3318/isia.2016.27.15
- HEGRE, Håvard; HULTMAN, Lisa; NYGÅRD, Håvard Mogleiv. Evaluating the Conflict-Reducing Effect of UN Peacekeeping Operations. *The Journal of Politics* [online]. 2019, roč. 81, č. 1, s. 215-232 [cit. 21.05.2024]. ISSN 0022-3816. DOI: 10.1086/700203
- HUBER, Laura. *The Impact of Women Peacekeepers on Public Support for Peacekeeping in Troop-Contributing Countries* [online]. Dostupné na internete: https://www.ipinst.org/wp-content/uploads/2022/05/IPI-E-RPT-Impact_of_Women_Peacekeepersweb.pdf
- HULTMAN, Lisa; KATHMAN, Jacob; SHANNON, Megan. Beyond Keeping Peace: United Nations Effectiveness in the Midst of Fighting. *The American Political*

- Science Review* [online]. 2014, roč. 108, č. 4, s. 737-753 [cit. 22.05.2024]. ISSN 0003-0554. Dostupné na internete: <https://www.jstor.org/stable/44154190>
- HULTMAN, Lisa; KATHMAN, Jacob; SHANNON, Megan. United Nations Peacekeeping and Civilian Protection in Civil War. *American Journal of Political Science* [online]. 2013, roč. 57, č. 4, s. 875-891 [cit. 22.05.2024]. ISSN 1540-5907. DOI: 10.1111/ajps.12036
- JENKINS, Margaret. UNDP VIETNAM, INTERNATIONAL COOPERATION DIVISION OF THE VIETNAM DEPARTMENT OF PEACEKEEPING OPERATIONS. *Women and Peacekeeping in ASEAN Countries* [online]. Dostupné na internete: www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/vn/Women-and-Peacekeeping-in-ASEAN_EN.pdf
- JENNINGS, Kathleen M. *Women's Participation in UN Peacekeeping Operations: Agents of Change or Stranded Symbols?* [online]. Dostupné na internete: <https://www.files.ethz.ch/isn/137505/Women%E2%80%99s%20participation%20in%20UN%20peacekeeping.pdf>
- JETT, Dennis. Why Peacekeeping Fails. *Middle East Policy* [online]. 2019, roč. 26, č. 1, s. 89-96 [cit. 21.05.2024]. ISSN 1475-4967. DOI: 10.1111/mepo.12402
- KARIM, Sabrina. Gender and Peacekeeping. In: GENTRY, Caron E., SHEPHERD, Laura J., SJOBERG, Laura. eds. *Routledge Handbook of Gender and Security* [online]. Oxon: Routledge, 2019, s. 334-345 [cit. 21.05.2024]. ISBN 978-0-367-58054-4.
- KARIM, Sabrina; BEARDSLEY, Kyle. Female Peacekeepers and Gender Balancing: Token Gestures or Informed Policymaking? *International Interactions* [online]. 2013, roč. 39, č. 4, s. 461-488 [cit. 21.05.2024]. ISSN 0305-0629, 1547-7444. DOI: 10.1080/03050629.2013.805131
- KREPS, Sarah E. Why Does Peacekeeping Succeed or Fail? Peacekeeping in the Democratic Republic of Congo and Sierra Leone. In: ANGSTROM, Jan, DUYVESTYEN, Isabelle. eds. *Modern War and the Utility of Force* [online]. Routledge, 2010, s. 1-24 [cit. 22.05.2024]. Dostupné na internete: <https://papers.ssrn.com/abstract=2116454>
- VAN DER LIJN, Jaïr. Success and Failure of UN Peacekeeping Operations: UNMIS in Sudan. *Journal of International Peacekeeping* [online]. 2010, roč. 14, č. 1-2, s. 27-59 [cit. 22.05.2024]. ISSN 1875-4112, 1875-4104. DOI: 10.1163/187541110X12592205205612
- MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY. United Nations. *Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky* [online] [cit. 23.05.2024]. Dostupné na internete: <https://mzv.sk/web/en/diplomac/slovakia-and-the-un>
- NAĎ, Miroslav. *Statement by H.E. Jaroslav Naď, Minister of Defence of the Slovak Republic at 2021 UN Peacekeeping Ministerial* [online]. Dostupné na internete: https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/slovak_republic.pdf
- NAGEL, Robert U.; FIN, Kate; MAENZA, Julia. *Gendered Impacts on Operational Effectiveness of UN Peace Operations* [online] [cit. 22.05.2024]. Dostupné na internete: <https://giwps.georgetown.edu/resource/gendered-impacts-on-operational-effectiveness-of-un-peace-operations/>

- PETER, Mateja. *Measuring the Success of Peace Operations: Directions in Academic Literature* [online]. Dostupné na internete: <https://nupi.brage.unit.no/nupi-xmlui/handle/11250/2379865>
- PUSHKINA, Darya. A Recipe for Success? Ingredients of a Successful Peacekeeping Mission. *International Peacekeeping* [online]. 2006, roč. 13, č. 2, s. 133-149 [cit. 21.05.2024]. ISSN 1353-3312. DOI: 10.1080/13533310500436508
- RUDBERG, Eric. The Importance of Meaningful Participation of Female Peacekeepers. *Women In International Security* [online] [cit. 21.05.2024]. Dostupné na internete: <https://wiisglobal.org/the-importance-of-meaningful-participation-of-female-peacekeepers/>
- RUGGERI, Andrea; GIZELIS, Theodora-Ismene; DORUSSEN, Han. Managing Mistrust: An Analysis of Cooperation with UN Peacekeeping in Africa. *Journal of Conflict Resolution* [online]. 2013, roč. 57, č. 3, s. 387-409 [cit. 22.05.2024]. ISSN 0022-0027. DOI: 10.1177/0022002712448906
- SION, Liora. Peacekeeping and the Gender Regime: Dutch Female Peacekeepers in Bosnia and Kosovo. *Journal of Contemporary Ethnography* [online]. 2008, roč. 37, č. 5, s. 561-585 [cit. 21.05.2024]. ISSN 0891-2416. DOI: 10.1177/0891241607309988
- UN WOMEN. Data. *Global Study on the Resolution 1325* [online] [cit. 21.05.2024]. Dostupné na internete: <https://wps.unwomen.org/data/>
- UNITED NATIONS. Divergent Views Emerge on Effectiveness of Peace Missions as Fourth Committee Debate on Peacekeeping Continues. *United Nations: Meetings Coverage and Press Releases* [online] [cit. 21.05.2024]. Dostupné na internete: <https://press.un.org/en/2022/gaspd766.doc.htm>
- UNITED NATIONS. Gender. *United Nations Peacekeeping* [online] [cit. 23.05.2024]. Dostupné na internete: <https://peacekeeping.un.org/en/gender>
- UNITED NATIONS. *Gender Statistics December 2014* [online]. Dostupné na internete: <https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/dec14.pdf>
- UNITED NATIONS. *Gender Statistics February 2024* [online]. Dostupné na internete: https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/07_gender_statistics_71_february_2024.pdf
- UNITED NATIONS. Peacekeeping Missions's Women Senior Leadership. *United Nations Peacekeeping* [online] [cit. 23.05.2024]. Dostupné na internete: <https://peacekeeping.un.org/en/peacekeeping-missionss-women-senior-leadership>
- UNITED NATIONS. Slovakia Marks 20 Years of Contribution to UNFICYP. *UNFICYP* [online] [cit. 23.05.2024]. Dostupné na internete: <https://unficyp.unmissions.org/slovakia-marks-20-years-contribution-unficyp%C2%A0>
- UNITED NATIONS. *The Comprehensive Planning and Performance Assessment System (CPAS)* [online]. Dostupné na internete: https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/taking_stock_of_cpas_implementation.pdf

- UNITED NATIONS. Troop and Police Contributors. *United Nations Peacekeeping* [online] [cit. 23.05.2024]. Dostupné na internete: <https://peacekeeping.un.org/en/troop-and-police-contributors>
- UNITED NATIONS. United Nations Thanks Slovakia for Its Contribution to Peacekeeping. *United Nations: Information Service Vienna* [online] [cit. 23.05.2024]. Dostupné na internete: <https://unis.unvienna.org/unis/en/pressrels/2021/unisinf573.html>
- UNITED NATIONS. Women in Peacekeeping. *United Nations Peacekeeping* [online] [cit. 23.05.2024]. Dostupné na internete: <https://peacekeeping.un.org/en/women-peacekeeping>
- UNITED NATIONS. *Women in Peacekeeping: A Key to Peace* [online]. Dostupné na internete: https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/wipk_infographic_2022.pdf
- UNITED NATIONS PEACEKEEPING. *Women Peacekeepers: Gender Imbalance March 2024* [online] [cit. 14.05.2024]. Dostupné na internete: https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/07_gender_statistics_72_march_2024.pdf
- UNITED NATIONS SECURITY COUNCIL. *Report of the Secretary-General on Women and Peace and Security S/2017/861* [online]. Dostupné na internete: https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2017_861.pdf
- UNITED NATIONS SECURITY COUNCIL. *Report of the Secretary-General on Women, Peace and Security S/2002/1154* [online]. Dostupné na internete: <https://www.un.org/womenwatch/ods/S-2002-1154-E.pdf>
- VERMEIJ, Lotte. Addressing Taboos and Stigmas Military Women in UN Peace Operations Experience. *IPI Global Observatory* [online] [cit. 21.05.2024]. Dostupné na internete: <https://theglobalobservatory.org/2020/10/addressing-taboos-stigmas-military-women-un-peace-operations-experience/>
- VERMEIJ, Lotte et al. *The Effectiveness of UN Peacekeeping Operations* [online] [cit. 21.05.2024]. Dostupné na internete: <https://trainingforpeace.org/publications/the-effectiveness-of-un-peacekeeping-operations/>
- WEISS, Thomas G. The United Nations and Civil Wars at the Dawn of the Twenty-First Century. In: WEISS, Thomas G. ed. *The United Nations and Civil Wars*. Boulder, USA: Lynne Rienner Publishers, 1995, s. 193-216. ISBN 978-1-68585-597-0.

JUDr. Sylvia Tiryaki, PhD. (*1973) is a faculty member at the Bratislava International School of Liberal Arts, where she lectures on international public law, human rights law, and the European Union. She is also the President of the Helsinki Committee for Human Rights in Slovakia and a member of the Slovak Government Council for Human Rights, National Minorities, and Gender Equality.